

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LALOS.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 21 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy hóra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
minden nap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 217. szám.

Szerda, szept. 23.

Másfélmilliárdos költségvetés.

— szeptember 23.

Mint már tegnapi távirataink között hirt adtunk, Wekerle Sándor miniszterelnök mint pénzügyminiszter a képviselőház tegnap ülésén terjesztette be a jövő 1909-ik évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot.

A költségvetésnek az egész vonalon emelkedő jellege van. A tavalyi költségvetéssel szemben közel kétszáz millióval emelkednek a kiadások, amit kiváltképpen a minden vonalon végrehajtott fizetésrendezés, az állami alkalmazottak illetményeinek és lakbéréinek emelése, továbbá a köz érdekében szükséges magyarányu beruházások okoznak.

Az 1909. évi állami költségvetési előirányzatban a rendes kiadások 1.343.609.342 koronával vannak előirányozva, vagyis az 1908. évre törvényhozásilag engedélyezett 1.238.902.985 kor. szemben 104.706.357 korona emelkedést mutatnak.

Ebből az emelkedésből kerek számban 56.600.000 korona esik a gazdasági szempontból fontossággal bíró állami üzemek és üzem természetével bíró jövedéki ágazatok kiadásainak az emelkedésére, továbbá kerekén 7.300.000 korona esik arra, hogy az állami tisztviselők, altisztek és szolgák, valamint a vármegyei alkalmazottak lakpénzeinek felemelése folytán előálló teljes évi szükséglet a rendes kiadások között irányoztatott elő, míg 2.300.000 korona esik az állami hivataloknál alkalmazott díjnokok és napibéres szolgák illetményeinek a fel-emelésére, továbbá a szolgák ruhailletményeinek a rendezésére.

Ezenfelül kerek számban 1.835.000 korona emelkedést idéz elő a magy. kir. honvédségnél, csendőrségnél és az állami lötenyészintézeteknél alkalmazott havidíjások, gyakornokok és hadapródok illetmé-

nyeinek a felemelése, 377.000 koronát pedig a honvéd- és méneskari legénység helyzetének javítása.

2.117.377 koronával emelkedik a magyar korona országainak a közözügyi rendes kiadásaihoz való hozzájárulása, a mely a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok elé terjesztendő közözügyi költségvetési előirányzatban kért összegekből, az érvényben álló kvótakulcsnak megfelelően lett az állami költségvetési előirányzatba beállítva.

5.825.014 koronával nő továbbá az államadósságok szükséglete egyrészt a 4%-os magyar aranyjradék kezelési költségeinek emelkedése folytán, de főleg azért, mert a 4 százalékos magyar koronajradék-kölcsönrel az 1909 ben kibocsátandó kötvények kamatszükségletét is elő kellett irányozni. Ezenfelül nő az államadósságok szükséglete a függő adósság címénél, mert 9 millió koronával több pénztári jegy kamatoztatásáról és, kezelési költségeiről kellett gondoskodni.

Tovább látjuk a költségvetésből, hogy 600.000 koronával emeltetett a Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségletének fedezésére felvett összeg, tekintettel arra, hogy a közös és autonóm kiadások fedezésére megosztandó bevételek örvendetes fejlődést tüntettek fel.

A vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásainál 1.346.640 korona az emelkedés a magasabb személyi pótlékok előirányozása, a lakpénzek felemelése, a díjnokok és napibéres szolgák illetményeinek rendezése, új járáások és új állások szervezése következtében s azért, mert az általános drágulással kapcsolatban a dologi kiadások is emelkednek s távbeszélőhálózatok felállításáról, a vármegyék háztartási hiányainak fedezéséről és a nyug-

dijalapok segélyezéséről is kellett gondoskodni.

A községi igazgatási kiadásoknál 462.000 koronával több volt előirányozandó nagyközségek és átszervezett körjegyzőségek segélyezésére, részben 80 új segélyjegyzői állás szervezésére. „Községi kör-orvosok és bábák illetményei” címén 3.400.000 korona irányoztatott elő az 1908. évi XXXVIII. t.-c. folyamánként.

A m. kir. csendőrségnél az 1.638.046 korona többletet a tisztí fizetések emelése, a létszámuk 2 tiszttel és 113 csendőrrrel való szaporítása és 200 főnyi csendőrségnek lovasítása idézte elő. 5.902.300 korona emelkedést mutatnak a posta, táviráda és távbeszélő kiadásai az 1904. évi I. t.-c. alapján járó személyi pótlékok és illetményrendezések címén.

A m. kir. állami vasutaknál 33.721.230 koronával több irányoztatott elő, főleg azért, mert a tényleges viszonyoknak megfelelően nagyobb teljesítmény vétetik alapul, s mert az új szolgálati pragmatika rendelkezései is figyelembe voltak veendőek. E körülményeknél fogva különösen a személyzetnek 3434 munkaerővel való szaporítása s a kilométer és órapénzek emelése válik szükségessé.

A népnevelés céljaira 3.598.030 koronával, a szakiskolák céljaira 212.309 koronával, a gyógypedagógiai intézet céljaira 94.171.000 koronával több irányoztatott elő. A népnevelésnél mutatkozó emelkedés jelentékeny részben az 1907. évi XXVI. és XXVII. t.-c. alapján utalványozandó magasabb illetményekre, a tanfelügyelői intézmény fejlesztésére s 500 új állás rendszeresítésére esik.

Az egyházak segélyezésére előirányozott hitel 1.655.800 koronával emelkedik, amely összegből 1.220.000 korona az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtására, 10.000

A „TORONTÁL” tárcája.

Légy bátor.

A kis Suzanne, ki egy favágó leánya volt, sokszor hallotta, hogy van boldogság; de távolról sem tudta, hol akadhatna rá. Bizonyára nem a sötét erdő ösvényein, hol sűrűn járt kelt az apjával, görnyedve a tuskés rőzsekéve alatt, mezitláb, szederindákon, kavicsan.

És azt sem tudtam, miből áll és milyen a boldogság, bár egy titkos ösztön azt sugta neki, hogy szép fiatal emberhez hasonlít büszke arccal, édes mosolylyal s ugy öltözve, mint egy királyfi, rózsaszín selyembe vagy arannyal, ezüsttel át-tört zöld bársonyba.

— Ejh mit! — mondta egy reggel magában, amint egy erdei ösvény szélén üldögélt, — hát arra vagyok én kárhóztatva, hogy soha ne ismerjem meg a boldogságot? Pedig már tizenhat éves multam a mult hónapban; ha még mindig késik, majd talán nem is kellek neki, mert vén leány lesz belőlem.

Olyan nagy fájdalom fogta el, hogy az ösvény kavicsai is ellágyultak tőle, ami pedig nagyon ritka dolog, mert a kavicsok rendszerint nem nagyon könnyörületesek; inkább rosszkedvre hajlandók azért, mert hát mindig rajtuk taposunk anélkül, hogy panaszkodniok lehetne.

És a kis Suzanne csak epesztette magát: Szerencséjére egy jó tündér haladt el arra és oda szólt neki:

— Nos, kicsikém, ne essél annyira kétségbe! A boldogság soha sincs oly közel, mint mikor éppen nagyon távol képzeljük magunktól. Nézz csak oda, az ösvényen túl. Látod azt a fiatal vadászt, ki mosolyogva szendereg a virágzó vad-rózsabokor alatt? Azt a király unokaöcsöcse. Bár sohasem látott tégedet, rád gondol álmában.

Siess hozzá, ülj melléje. Amint felébred, átkarolja a nyakadat és elvisz a palotájába, hol a legboldogabb hercegnő lesz belőled.

Ezzel eltűnt a jó tündér. Suzanne eleinte mozdulni sem birt, annyira el volt ragadtatva. Soha sem hitte volna, hogy lehet a világon oly szép ember, mint a virágos galyak alatt szenderegő fiatal vadász.

A gondolatra, hogy meg fogja őt ölelni, hogy elviszi magával, majd elájult örömeiben. De csak rövid időt vesztegetett e kellemes gondolatokra s szoknyáját felfogva, iramodott a boldogság felé, mely az ösvényen túl vár reája.

Fájdalom, az erdőben nemcsak jó, de gonosz tündérek is lakoztak, hasonlóan az élethez, hol a rossz a jó mellett van.

Egy gonosz tündér tehát parancsoló kézmozdulattal megállította a leánykát:

— Ne reméld, — mondta boszusan, — hogy olyan könnyen megy a dolog. Hogyan? Hát elég lenne pár lépést tenned, hogy elérd a boldogságot? Ez valóban furcsa lenne! Hiszen ugy nem volna edesebb a férfiak és a nők sor-sánál! Nem akarom, hogy ugy legyen! Ami tégedet illet, kicsikém, tudd meg, hogy még nincs vége szenvedéseidnek; nem ma és nem holnap lesz az, hogy a legboldogabb hercegnő válik belőled a király unokaöcsének a palotájában!

— Oh, édes tündér, ne légy olyan rossz! Micsoda boszúságot okozhat neked egy magam-fajta szegény leány elégtétlensege? Különbem is nekem mit sem kell te tőled tartanom. Miután a jó tündér azt mondta, hogy menjek át az ösvényen, nincs hatalom, mely ebben meggátol-hasson.

— Igaz, hogy az egyik tündér nem hiusit-hatja meg a másiknak az akaratát. De az, aki tégedet támogat, elhamarkodott könnyörületes-ségében elmulasztotta tüzetesen megjelölni e

módot, ahogy ezen az ösvényen átkelhetsz. Nos, rajta, fuss, ha tudsz, de nézd ott fenn, nagyon magasan azt az ökörnyálat, mely alig láthatón a tölgyfa csucsat a szilfa csucsával összeköti. Azon kell áthaladnod, ha az ösvény tulsó oldalára akarsz jutni.

E szavakra eltűnt a gonosz tündér, olyan rikácsoló nevetéssel, hogy felriadtak tőle az erdő szárnyasai.

Suzanne eleinte nem akart hinni szerencsétlenségében. Neki iramodott. Hasztalan kísérlet! Valami titokzatos hatalom az ösvényen innen fogta. Lehetetlen volt egyetlen lépést tennie előre; még a karjait sem nyújthatta a boldogság felé, mely olyan közel hozzá mosolygott ál-mában a rózsabokor alatt.

Erre sirásra fakadt. Hogyan? Lehetséges; való ez? Nem fog tehát a vadász mellett ülni, amint ez felébred? Nem fogja az őt, hogy nejevé tegye, a király pompás palotájába vinni?

Az ökörnyálatra emelte, könyes szemeit, Hajh, milyen finom, milyen gyenge s kész minden pillanatban elszállni a szellő érintésére. Nagyon könnyü lepkének kell annak lenni, hogy ha rá-száll, el ne szakadjon alatta.

Ha Suzanne felkuszának a fára s lábujj-hegyével érintené azt a reszkető semmisséget, lezuhannék a kavicsra és összezuzná a csontjait; vérben fürödve, haldokolva bukkannának reá.

Nos mindegy, a biztos halál dacára, meg-próbálkodik az egyetlen uttal, mely kínálkodik az oly közel és olyan távol eső boldogsághoz. Igen, minden féltékenysége, gyengessége dacára, lesz bátorsága dacolni a kinos halállal!

Felkuszott a tölgyre s ágról-ágra jutva fel-küzdötte magát a tetőre és az ökörnyál felé hajolt. . . Oh mint remegett! De csak egy pillan-tig habozott.

— Oh te, ki alszol, mosolylyal az ajkadon a rózsák alatt, szép fiatal ember, kedves boldog-

korona az erdélyi kat. status segélyének, 30.000 korona pedig az izraelita vallásnak egyháznak adott segély felemelésére esik.

Ezek persze csak a főbb tételek a költségvetés rendes kiadásai közt, amelyekhez csatlakoznak a rendkívüli kiadások, amelyek 212.120.565 koronával, vagyis a tavalyival szemben 61.545.398 koronával magasabban vannak előirányozva.

Ilyenfajta több mint másfélmilliárdos költségvetéssel dolgozik immár a magyar állam, ami kétségtelenül az ország egyre növekvő fejlődését jelenti, ha némileg merésznek is tetszik a jövő évi hirtelen emelkedés, remélhető, hogy minden érdeket kielégítve sikerülni fog azért az államháztartás egyensúlyát megőrizni.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7/8 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

Szeptember 30. Városi közgyűlés.
Október 5. Közig. bizottság ülése.
Október 5., 6. Megyei áll. val. ülés.
Október 7. Számonkérő tisztizsék.
Október 8. Rendes őszi közgyűlés.

— **Városi közgyűlés.** Nagybeeskerek város képviselőtestülete a nyári szünet után e hó 30-án délután 3 órakor tartja meg rendes őszi közgyűlését és pedig a volt esküdtárgyalási teremben.

— **A földmívelésügyi miniszter adománya.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter Béga-szentgyörgy, Egyházaskér, Istvánvölgy, Nagy-jécsa, Bobda, Antalfalva, Nagyeremia és Nagymargita községeknek egyenkint 100 kötetből álló népkönyvtári gyűjteményt, a hozzávaló könyvszekrény beszerzésére pedig 20—20 koronát adományozott.

— **Uj iskolagondnoksági tag.** A vármegye főispánja dr. Kőnczöl József törökbecei polgári iskolai igazgatót a törökbecei állami elemi népiskolához iskolagondnoksági tagnak kinevezte.

— **A nemzetközi sajtókongresszus.** Mint Berlinből jelentik, ott tegnapelőtt este volt a sajtókongresszus fogadó estéje, amelyen a társadalom és irodalom legkiválóbb képviselői nagyszámban megjelentek, úgy, hogy az éppen nem hivatalos természetű összejövetel, valóságos ünnepszámba ment. Az estélyen körülbelül négyszáz újságíró volt jelen, köztük Nagybeeskerek-ről dr. Brájer Lajos. A vendégeket a berlini bizottság elnöke, Schweitzer György és a sajtókongresszus elnöke, Singer Vilmos fogadta. A kormányt több miniszter és államtitkár képviselte. Sok képviselő is jelen volt. Este kilenc órakor

ság, Isten veled, Isten veled! — mondta. — Nem is ismerlek s mégis az irántad való szerelmem lesz a halálom! Isten veled! Igyekezni fogok, hogy esés közben ne sikoltsak, attól való félelmemben, hogy felriadsz. Legyen esésem zaja olyan könnyű, hogy ne ebredjfel álmodból, melyben velem foglalkozol!

Aztán elszántan lépett előre. S önök persze, azt képzétek, hogy halálra zuzta magát a földön. Semmi esetre sem.

Mielőtt a gyenge fehér szalát érintette volna, átváltott, bizonyára a jó tündér kegyelméből — és ez volt méltó jutalma a bátorságának — egy parányi fuskatovát, mely apró lábacskáival sebesen végigfutott az ökönyálon a tölgy csucáról, a szilfa csucsára s onnan le a földre.

Erre aztán visszavarázslódott leánykává, leült a vadász mellé, a virágzó csipkerózsa-bokor alá és a király unaköze felébredve, átkarolta a nyakát eme szavakkal:

— Édes leánykám, te még szebb vagy az álmodnál is! Akarsz-e, kis favágó leány, hercegnő lenni a palotámban?

Mert hát hasztalan akarnak az irigy hatalmak megfosztani bennünket a minket megillető örömeinktől, ha van elég bátorságunk kiérdemelni a jó tündér pártfogását, lehetetlen, hogy el ne érjük a boldogságot, mely az uton túl vár reánk.

Paul Aréne.

szolgálták föl a vacsorát. A társaság éjjelig maradt együtt.

A kongresszus megnyitó ülése tegnap volt, amelyen Schön államtitkár üdvözlő beszédét mondott s hangsúlyozva a kongresszus nagy jelentőségét, szívéllyes hangon üdvözölte a megjelenteket.

— **A hivatalos ős.** A természetben már egynehány hete vége a nyárnak és a ragyogó napsugarak mellett is dideregünk néha, a kalendárium azonban mindeddig nyárnak nevezte ezt az időt. Hivatalosan csak ma délelőtt 12 óra 23 percekor köszöntött be az ős, mikor a nap a mérleg jégébe lépett. Mától kezdve tehát már hivatalosan is didereghetünk és elmélkedhetünk a mulandóságról, meg az elkövetkezendő téli keservekről. Lehet azonban, hogy mivel az idő és a kalendárium állandóan hadilábon áll egymással, az idő a hivatalos őszt jó meleg nyári idővel cáfolja el. Amit elvégre igen szívesen látnánk valamenyen akár — tavaszig is.

— **A város lakásai.** Megirtuk már, hogy a város olyképp akarja felhasználni a volt törvényszéki épület emeleti helyiségeit, hogy a szobákat rendes lakásokká alakítja át, a melyeket azután árlejtés útján adnak bérebe. Az árlejtés ki is lett tűzve s mai napon már le is járt, de senki sem jelentkezett, aki a lakásokat ki akarta volna venni, miért is a város újból figyelmeztetni kívánja a közönséget, hogy aki esetleg nevezett lakásokból bérelni óhajt, forduljon a szükséges felvilágosításokért Halmos József városi tanácsoshoz, aki minden ilyen felvilágosítással készséggel szolgál.

— **Gyilkosság egy tréfa miatt.** Véres kimenetelű tréfa történt tegnapelőtt délután Papp Géának a nagybeeskereki határban fekvő pusztáján. Az egyik béres, Velencei István kocsiával szép eszedesen kocogott végig a földeken, amikor észrevette, hogy Argyelán Jakab mezőőr nyugodtan alszik a kukoricásban. Meg akarván tréfálni a mezőőrt, leszállt a kocsi-ról s óvatosan elemelte a mezőőr puskáját, akit aztán felköltött álmából. Argyelán szörnyen dühös volt, hogy álmában megzavarták s követelte a puskáját, amit Velencei vissza is adott neki. Alighogy a fegyver Argyelán kezében volt, célba vette vele a bérest s szó nélkül rálőtt. A lövés talált s a tréfalózó béres súlyosan megsebezve esett össze. Később aztán a lakására szállították Velenceit, ahol nyomban orvosi kezelés alá vették és az orvos véleménye szerint a seb bár súlyos, de nem halálos. Argyelán a csendőrök a tett elkövetése után letartóztatták.

— **Haláttan vendég.** Hadnagy Katalin botosi születésű, foglalkozás nélküli csavargónő a napokban Fény községébe tért be s ráestelődven az idő, Sztán Salamon házában kért éjjeli szállást. Sztánék készséggel fogadtak be magukhoz a száználmas külsejű csavargónőt s még meg is vendégelték. Másnap reggel a leány együtt ment el a háztól Sztánékkal, akik a szántóföldre igyekeztek. A község szélén aztán elváltak egymástól, de a csavargónő csakhamar visszament Sztánék házához s tudván, hogy nincs senki odahaza, betört a lakásba s a keze ügyébe akadt ruhaneműekkel és csekély összegű pénzzel odébb állott. A csendőrök a csavargónőt tegnap Nagybeeskereken elfogták s átadták a vizsgálóbírónak.

— **Halálos légycsipés.** Súlyos szerencsétlenség híret vesszük a szomszédos Németelemtérről. Fuchs Sándort, az eleméri lecsapoló társulat gépészét ugyanis a napokban valami mérges légy megesipte. Fuchs eleinte ügyet sem vetett a csipésre, amely rövid idő alatt annyira elmérgesedett, hogy harmadnapra rá Fuchs meghalt. Az elhunytat özvegye és hat kis gyermeke siratja.

— **Az országos gyümölcs- és szőlő-kiállítás.** A Budapesten tartandó országos gyümölcs- és szőlő-kiállítás igen nagy arányúnak ígérkezik. Eddigél 150 kiállító több waggon gyümölcsöt jelentett be, amely ezer méter hosszú asztalokon lesz az eddigi rendszertől eltérőleg elhelyezve s a program szerinti csoportosítva. A kiállításon nemcsak a gyümölcsök, hanem a dísznövények is az őket megillető szerephez jutottak: s mintegy kilométer hosszúságban lila szín balkonszerű virágdisz fogja gyönyörködtetni a kiállítás látogatóit. Az ország összes nagyban termesztett gyümölcsfajtái, őszi s téli fajták a terem közepén

egy óriási gyümölcsös kosárban mint asztaldísz lesz bemutatva. A kiállítást szombaton d. u. 5 órakor mutatja be a rendezőség a sajtónak, a megnyitást pedig vasárnap d. e. 11 órakor lesz. A kiállításra bejelentések még folyton érkeznek és elfogadtatnak. Fölkéri a bizottság ezuton is a jelentkezőket, hogy a statisztikai űrlapokat mentül pontosabban kitöltve legyenek szívesek a katalógus számára beküldeni.

— **Kaszálósi.** Milutin Tódor kistoráki földművesgazda hat esztendősi fiacskája valahonnan a padlás mélyiről egy elrozsdásodott nyugalmazott sarlót kerített elő s azzal átment a szomszédba három esztendősi kis barátjójáért. Balós Flórikáért s kaszálósi játékra hivta. Hangos jókedvvel, játszi pajkossággal indult meg a kaszálósi, míg egyszer csak a kis Flórika velőig ható sikoltással rogy össze. A Milutin fiu kaszálósi közben úgy belé találta vágni a pillanatig háttal fordult kisleány halántékába a rozsdás sarlót, hogy azt csak ügygyel-bajjal bírták onnan kihuzni. A kaszálósi vége pedig az lett, hogy a kis Balós Flórikáért másnap eljött a legfélelmetesebb kaszás — a halál.

— **Véres bucsu.** Ujszentiván községben vasárnap bucsu volt, amelyre átjöttek az őszentivániak közül is sokan. A bucsui mulatság közben Kocsis István őszentiváni legény italos állapotban duhajkodni kezdett s mikor Rácz eszendőörvezető csendre intette, nékimint. Segítségére jött a legénynek apja, Kocsis Bertalan is, mire Buszta András eszendőrtizedes ment társa segítségére. A csendőrök védekeztek a két ember ellen, miközben a két Kocsist szuronyaikkal megsebesítették. Így azután legyűrték a két embert a csendőrök s letartóztatták őket. A vizsgálat folyik.

— **Lakodalomból — eljegyzés.** Melenczéről írják: Trivunagyity Szvetozár Mitin kumáni lakos legényfia megkérte Boskov Lázka melenczei lakos Leoszava nevű csinos leányt feleségül. A lakodalom vasárnap Kumánon lett volna, ha időközben a sors másképp — talán helyesebben — nem intézi. A lakodalmas ház udvarán készen állott már a sátor. Komák, ségorok és komsiák összesereglettek; lovak, kocsik fölpántlikázva éppen indulni akartak Melenczére a menyasszonyért, mikor egyszerre hirnök jött és pihegve szolt: a menyasszony megszökött. A hír leverőleg hatott a társaságra, de a meglevő lakodalmi készlet enyhítette némileg a bánatot és a szomorú vőlegényt. Boskov Leoszava nem viselte a kapott nászajándékot, sőt sirva panaszkodott az anyjának, hogy ő nem méri ahhoz a legényhez. De az anyja nem hallgatott rá, minek az lett a következménye, hogy vasárnap hajnalban kiugrott az ablakon és kedvével, Kevresán Marinkóval Marianszki Milánhoz, a legény fogadott apjához szökött. Boskov Lázka keresésére indult a lányának reggelfelé, utközben aztán megtudta, hogy Kevresán szökött meg a leányát, nagy lármával rontott be a szökött legény házába, hol leánya addig könyörgött az öregnek, míg meglágyult a szíve és egyuttal megülték a lanya eljegyzését. Így azután a lakodalomból — eljegyzés lett.

Irodalom.

* A „Zenélő Magyarország” közismert zene-műfolyóirat ép most megjelent 366-ik füzeté újra a legjobb s kedvelt zongora-ujdonságokat közli, még pedig: I. Böhm Himér, Fecske madár, daru madár hangulatos magyar dalát. II. Dr. Angyal Armand. „Ami bizonyos” tréfás dalát. III. Schubert Ferenc. Éjjeli zene. Ständchen műdal. Györy Margit magyar szöveg fordításával IV. Lányi Ernő. Hunnia gyásza. Nagyhatású magyar kesergőjét zongorára. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló ujdonságait, csak 6—8 koronáért szerezhetni meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zeneműfolyóiratnak; mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona félévi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmu füzetet s egy 50 zeneoldal terjedelmű albumot, egész évi 12 kor. előfizetésért pedig a husvéti és karácsonyi zenealbumokat teljesben ingyen adja előfizetőinek. Előfizetések a most megindult 1908. évi 2-ik (július—decemberi) félévre, a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körút 11. intézendők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

MIT IGYUNK?

287b-15.14)
hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvizet erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit fölül-mul hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

a mohai ÁGNES -Forrás.

Millenniumi nagy érdemmel kitüntetve, Kítűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor-

Kedvelt borviz! Olcsóbb a szódaviznél! Mindenütt kapható!

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, szept. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Interpellációs nap lévén, a delegáció tagjainak mára kitűzött megválasztása mellett az interpellációk foglalták le jórészt az ülést.

Az ülésen Justh Gyula elnököt, aki az ülést délelőtt 11 órakor nyitja meg.

A képviselők ma is nagyszámmal vultak föl, míg a kormány részéről Wekerle Sándor, Andrássy Gyula gróf, Kossuth Ferenc, Darányi Ignác, Zichy Aladár gróf és Josipovich Imre vannak jelen.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése és az elnöki jelentések beterjesztése után a balpárt részéről sürgős indítványt terjesztenek be a király jubileum alkalmából ismeretes keresztügyben, amelyben közjogi sérelmet látnak. Az indítvánnyal más ülésben foglalkozik a Ház.

Felolvassák ezután az interpellációs könyvet, amelybe több interpelláció van bejegyezve. Az interpellációkra a napirend elintézése után térnek át.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter beterjeszti a kolera és a pestis elleni védekezés dolgában a Párisban kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter pedig beterjeszti az ipari foglalkozást üző nők munkatiltalmáról Bernben kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot.

Ugyancsak ő jelentést tesz a vácz—budapest—gödöllői villamos vasutról.

Ezután a delegáció tagjainak a megválasztása következett. Megválasztottak 40 rendes és 5 póttagot, úgy, amint azt a tegnapi pártértekezleteken kijelölték.

Most közel félórai szünet következett, amely után áttértek az interpellációkra.

Az első interpelláló Kovács Ernő, aki a „Ne temere . . .” kezdetű pápai bulla ügyében interpellálja a kultuszminisztert.

Az interpellációt kiadják a kultuszminiszternek.

Pető Sándor a legutóbbi szocialista tüntetések alkalmával történt rendőri brutalitások dolgában intéz interpellációt a belügyminiszterhez.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter nyomban válaszol az interpellációra. Mindenekelőtt azt mondja, hogy az ő tudomása szerint a rendőri brutalitásokról szóló hírek tulzotok. Ő maga sem barátja a brutalitásnak, ha történt ilyen, azt meg fogja torolni. A vizsgálat ez irányban most folyik s azért határozott feleletet most nem is adhat, konstataálni kívánja azonban, hogy a vagyon- és élelbitonság mindenkor szükségessé teszik a rendőri intézkedéseket.

Pető Sándor kijelenti, hogy miután a miniszter érdemleges választ most nem adott, ő sem foglalkozik érdemlegesen válaszával, hanem majd csak akkor, ha az érdemleges választ megkapja. Egyelőre tudomásul veszi a belügyminiszter kijelentéseit, ugyszintén a Ház is.

Vlád Aurél az általános választói jog dolgában interpellálja a belügyminisztert és inparlamentárisnak mondja, hogy az ország még ma sem ismeri a választói jogról szóló törvénytervezetet. Kéri a belügyminisztert, hogy nyilatkozzék már a választói jogról, nevezetesen arról, hogy pluralis lesz-e vagy nem a választói jog.

Andrássy Gyula gróf kijelenti, hogy nem hajlandó az általános választói jogról nyilatkozni, miután nemsokára ugyis beterjeszti azt.

Vlád Aurél felszólalása után a Ház tudomásul veszi a belügyminiszter választását.

Dobroszláv Péter az oroszországi kolera dolgában interpellálja a belügymi-

nisztert és kéri, hogy történtek-e intézkedések a kolera Magyarországra való behurcolása ellen.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter kijelenti, hogy minden óvintézkedés megtörtént, mire ugy az interpelláló, mint a Ház tudomásul veszi a választ.

Miután megállapították a következő ülés napirendjét, a mai ülés véget ért.

— A főrendiház ülése. —

Budapest, szept. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ugyancsak ülést tartott ma a főrendiház is. Az ülés rövid volt s a főrendek csak kevesen jelentek meg.

Az ülésen Desseffy Aurél gróf elnököt, aki üdvözli a főrendeket s megnyitván az ülést, jelenti, hogy az ülés egyetlen tárgya a delegációk tagjainak a megválasztása.

A főrendek az előterjesztett névsor szerint megválasztják a főrendi delegátusokat s ezzel az ülés véget ért.

A király Gödöllőn.

Budapest, szept. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király pénteken délután 5 órakor, a bolgár fejedelmi pár elutazása után, Gödöllőre megy, ahonnan hétfőn tér ismét vissza a fővárosba, amikor általános kihallgatást ad. A spanyol királyi pár látogatása után a király ismét kimegy Gödöllőre.

A bolgár fejedelem Budapesten.

Budapest, szept. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ferdinand bolgár fejedelem és felesége ma délelőtt 11 órakor érkezett meg Budapestre a keleti pályaudvaron. Fogadtatására a pályaudvaron megjelent József főherceg, továbbá a hatóságok fejei. A fejedelmi pár a fogadtatás után udvari fogatokon a Rákóczi-uton, Fürdő-utcán s az Albrecht-uton át a királyi palotába hajtatott, ahol a király üdvözölte őket. A fejedelmi pár Budapestre érkezése alkalmából a főváros díszbe öltöztette azt az útszakaszt, amelyen a fejedelmi vendégek a várba vonultak. A palotákat s az uttesteket magyar és bolgár zászlók, valamint a főváros lobogói díszítették s az utvonalon összegyűlt közönség mindenféle meleg ovációval fokadta a fejedelmet és feleségét. Délben fél 1 órakor a királyi várpalotában családi ebéd volt, este 6 órakor pedig 80 terítékű díszebéd lesz. Holnap 30 terítékű dejeneur lesz, este pedig a fejedelmi pár királyunkkal együtt az operai díszelőadásra megy, amely atkalommal a „Csodaváza” című nagy balettet adják elő. Pénteken délután 3 órakor a bolgár fejedelem Budapestről Szombathelyre utazik, ahol megsemléli a 11-ik huszárezredet, amelynek ő a tulajdonosa.

Andrássy a plurális választói jogról.

Budapest, szept. 23. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház folyosóján Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma olyan kijelentést tett egy beszélgetés során a választói jogról, amely kétségtelenné teszi, hogy a választói jog pluralis lesz. A belügyminiszter ugyanis szemrehányást tett Mezőfi Vilmos újjászervezett szocialista képviselőnek, hogy különböző gyűlésekről folyton táviratokat kap a választói jog pluralitása ellen. Mezőfi erre azt mondta, hogy ő nem tehet erről, mert az illető gyűléseken a nép saját meggyőződése szerint foglal állást a pluralitás ellen. Andrássy Gyula gróf Mezőfi szavaira kijelentette, hogy a választói jog pluralitása már megváltozhatatlan. A választói jog átmenetileg pluralis lesz és neki az a meggyőződése, hogy a választói jog reformját ma még csak így lehet helyesen megoldani s ő a pluralitással áll, vagy bukik. Ő a nyár folyamán ez irányban behatóan tanácskozott az angol és belga államférfiakkal s ennek során meggyőződött arról, hogy a pluralis választói jog behozatala felel meg legjobban a mai magyarországi viszonyoknak.

A közös külügyminiszter Budapesten.

Budapest, szept. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aehrenthal báró közös külügyminiszter tegnap este 9 órakor Gagern báró kíséretében Budapestre érkezett, hogy a bolgár fejedelem budapesti látogatása alatt a magyar fővárosban tartózkodjék.

Határidő-üzlet.

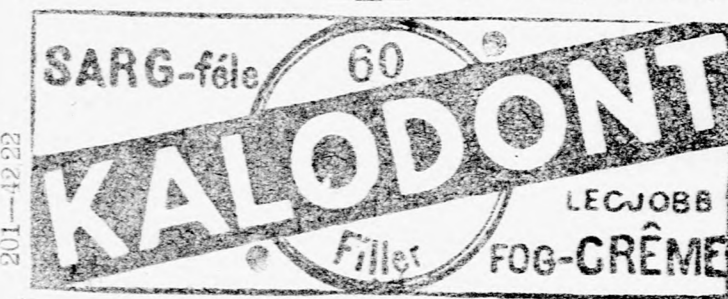
Budapest, szept. 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1908.)	22.78 — —
Buza (április 1909.)	23.38 — —
Rozs (októberre 1908.)	18.66 — —
Zab (októberre 1908.)	16.02 — —
Tengeri (októberre)	14.62 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyiltér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Verseez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon regge 6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csőszelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseez: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Verseez, Antalfalva—Panesova és Alibunarra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csőszelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral. ::

SOLYMOSSYÉ BRÁJER MÁRIA.

(551—x.24)

7552/1908. tkvi sz.

848-1.1

Árverési hirdmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Mojsze Petru végrehajthatónak Magda György (Strala) végrehajtást szenvedő elleni 60 kor. tőkekövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő, az écskai 431. sz. tjkvben A. I. a. felvett 577. hrsz. beltelekből 384 □-ölnök hasznélvezete és a 455. ö. i. sz. felülépitményre, vagyis Magda György (Strala) nevében álló jutalékra 800 korona kikiáltási árban 1908. évi október 15-ik (tizenötödik) napjának d. e. 10 órájkor Románécska község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 80 koronát készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi irattárában és Románécska község-házánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1908. évi augusztus 3.

Bödcher Dezső,
kir. törvénzéki albiró.

Akar megházasodni?

Hölgyekből, köztük vannak testi hibákkal, vagy törvénytelen gyermekekkel bírók is) kiknek hozományja 5000-10000-000 kor. közt változik, megbízásokat kaptunk, hogy számukra alkalmas férjeket szerezzünk. Csak azon urak (ha vagyontalanok is) iradjak alábbi címre, kiknél a gyors házasság nem utózik akadályra. L. Schlesinger, Berlin 18. 653-11422

7577/1908. tkvi szám.

868-1.1

Árverési hirdmény és árverési feltételek.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága közhírré teszi, hogy dr. Winter Lajos nagybecskereki ügyvéd által képviselt Daun Gyula végrehajthatónak Brankov Péra végrehajtást szenvedő elleni 151 kor. 12 fillér tőkekövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő nagybecskereki 521. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. a. felvett Brankov Péra és neje Kikingyanin Melánia nevében álló (942., 943.) hrsz. 240 négyszögöl területű udvar és kert a rajta levő 565. öi. sz. házzal 1476 kor. kikiáltási árban 1908. évi október hó 16-ik (tizenhat) napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át vagyis 147 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagybecskereken, 1908. évi augusztus hó 4-ik napján.

Bödcher Dezső,
kir. törvénzéki albiró.

Rámpás

Saját termésű, vörös vagy
fehér literenkint

60 fillérért

kapható

WEITERSCHAN J.

fűszerkereskedésében

Hunyadi- és Aradáci-utca.

2438/1908. sz.

873-1.1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A szerbbókai überlandialis legelőbirtokosság tulajdonát képező, mintegy 60 holdnyi szántó kisebb területű részletekben f. évi október 4-én (negyediken) d. e. 8 órakor a helyszínen nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fog adatni, melyre az árverelők azzal hivatnak meg, hogy a kérdéses szántóföldek az 1908/9. gazdasági évre előleges készpénzfizetés mellett lesznek bérbe adva.

Bóka, 1908. évi szeptember 20-án.

Az előljáráóság.

Tükörjavító műhely.

Bárminő tükröt, akármilyen rossz, homályos, vak, megjavítja igen jutányosan

MOSKOVICS MIKSA

tükörkészítő művész Pécsről,

jelenleg Nagybecskereken, Mátyás király-utca 4., ahová a nagyérdemű közönség becses megrendelését kéri.

872-1.1

6135/1908. tkvi sz.

865-1.1

Árverési hirdmény kivonata.

A perlaszi kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Braun Mór és Jakab écskai bejelentett cég javára 165 kor. tőke, ennek 1906. évi dec. hó 31-től járó 5% kamata, 65 kor. 19 fillér már megállapított, 18 kor. 30 fillér jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cikk 114. §-a alapján és 146. §-a és 156. §-a d) pontja értelmében Supica Gyóka adós Supica Dusán, Ráda és Persza társtulajdonos farkasdi lakos ellen az ezen kir. járásbíróóság területén Farkasd község határában fekvő és a farkasdi 674. f. 1771. sz. tkvben foglalt:

91. számú ház és 235 □-öl ház-helyre egészben 668 korona becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Farkasd község-házában 1908. évi október 17-ik napjának délelőtti 9 órájkor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban, mint Idvor, Torontálsziget, Perlasz község-házában kifizesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál, 1908. évi július hó 30-án.

Ats.

kir. bíró.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A

„TORONTAL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZÚ, VASMENTESÍTETT
rendkívül üdítő asztali viz.

ÜDÍT GYÓGYIT! **ORVOSILAG AJÁNLVA!**

Ivógyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemérence idült hurutjainál, húgykő- és fűnyékzörszélésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Nagybecskereki főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlesinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 791-153.125

RÁMPÁS

dr. Brájjer Lajos
= szőlőjéből.

Literje 36 krajcár.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

822-x.8

Árverési hirdmény.

Szerbittebe község mint erkölcsi terület tulajdonát képező 8100 hold urbéri és 4171 h. Prédium-réti határban gyakorlandó vadászati jog

6 (hat) egymásután következő évre Szerbittebe község-házánál 1908. évi szept. 26-án d. e. 9 órai kezdettel megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe fog adatni. A kikiáltási ár az urbéri határra évi 150 kor., a Prédium-réti határra 65 kor.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a készpénzben.

Szerbittebe, 1908. évi szeptember 19.

Az előljáráóság.

869-3.3